

Megkezdődött a szakmunkások továbbképzése

Az idei év a szakmunkások továbbképzés megkezdésének esztendejeként szerepelt a Munkaügyi Minisztérium terveiben. Mi valósult meg a tervekben? — erről tájékoztattak.

A minisztériumban elmondották, hogy nem egészen egy év alatt kidolgozták a szükséges jogszabályokat; más fontos dokumentumok — központi tematikák, tantervek stb. — készültek; életre hívták az országos továbbképző kutatóintézetet és a munkaügyi miniszter tanácsadó testületét, a továbbképzési bizottságot is. Kijelölték azokat a népgazdasági szempontból legjelentősebb szakmákat, amelyekben elsőként indították meg a munkások újrarendszerű ismeret-felújító és korszerűsítő továbbképzését.

Az elsők között a rekonstrukciók során munkába állt új gépek szerelésével, karbantartásával, a korszerű berendezések gyártásával, illetve az ipari jellegű szolgáltatásokkal foglalkozó, de már régebben vizsgázott szakmunkásokat vonják be a képzésbe. Ennek megfelelően 14 szakmában, 55 vállalatnál láttak hozzá a tanfolyamok megszervezéséhez.

Eddig 16 helyen kezdődtek meg a továbbképző tanfolyamok, részint helyben, részint szakmunkásképző, illetve szakközépiskolák tantermeiben. Budapesten és vidéken most mintegy félszáz lakatos, villanyszerelő, mechanikai és irányítástechnikai műszerész, víz-, gázvezeték- és készülékjavító, építőgép-, illetve villamosgép-szerelő, autószerelő és gyógyszergyártó, valamint több más érintett szakma munkása tanul, frissíti fel ismereteit, ismerkedjék közelebbről is a legkorszerűbb

eljárásokkal. Bevonták a továbbképzésbe a különféle munkaskollektívák — munkacsoportok, brigádok — vezetőit, és több helyütt a segédművezetőket is. Általában 150 óras — a munka ütemétől függően 5–6 hónapos — tanfolyamok kezdődtek, egyebek között a Magyar Villamosművek Trösztnél, a Csőszerelőipari Vállalatnál, a Pamutnyomóipari Vállalatnál, a Borsodi Vegyikombinátban, a Péti Nitrogénműveknél és a Chinoin Gyógyszerárugyárban.

Tervezik, hogy jövőre további szakmákra, vállalatokra terjesztik ki az új rendszerű tanfolyamokat. Indítanak ismeretbővítő és úgynevezett specializáló tanfolyamokat is. Amíg a felújító-korszerűsítő továbbképzés a

mai követelményeknek megfelelő szakmai tudásszintet hivatott biztosítani, addig az ismeretbővítő továbbképzés célja sokféle lehet. Ezeket elsajátíthatják például a munkások a jelenlegi szakmájukkal határos, illetve rokonszakma meghatározott tevékenységi körének tudni-valóit, vagy újonnan keletkező szakmák ismereteit. Tulajdonképpen e csoportba tartoznak mindazok a képzési formák, amelyeket eddig „cél-tanfolyamoknak” neveztek.

A specializáló továbbképzés keretében a különleges munkakörök ellátására készítik fel a hallgatókat. Szó van arról is, hogy a későbbiekben a betanított, illetve a segédmunkásokat is bevonják a képzésbe. (MTI)

A gátör

A Tiszántúlon a 6/1-es számot viselő a gátörház, amelynek gazdája, Venkei Miklós gátör. Oszentiván és Tiszasziget határát tekintve egész birodalom tartozik hozzá. A Tisza balparti védtöltéséből pontosan 5 kilométer az övé, ennyit kell bejárnia rendszeresen. Emellett fut a hullámtéri erdő, amely szintén a gátör szeme ügyel, s vegyük mindehhez még hozzá az oszentiváni, tiszaszigeti fűcsatornákat. Hosszuk pontosan 31 kilométer. A fűcsatornákon viszont ott vannak a különböző mőtárnyak, hidak, átereszek, amelyeknek a zavartalan működése télen-nyáron ugyancsak a gátör hatáskörébe tartozik.

HUSZONKÉT ÉVE

Amíg a vizek nem mutatják fenyegető erejüket, hatalmas rohanásukat, akár a Tiszáról lévén sző, vagy a belvizekről, addig a gátör vígan él. Legálábbis ez a látszat, azoknak a látószöge ez, akik csak azt látják, hogy a gátör szép házában lakik, a ház előtt virágos kert, udvar az apró jószágoknak, istálló a tehénnek, ől a malackáknak, hízóknak.

A lakás, a villany, a jószágtartás ingyen van, s hozzá még egy kis földcseske is, amely ugyan nem a sajátja, de megterem mindent, ami a háztartáshoz szükséges. Ez tényleg így igaz, sőt még úgyabbul, mert Venkei Miklósnak saját gépkocsija is van, egy Skoda, amellyel munkáját megkönnyítve furikázza be „birodalmát”. A szolgáltatásokért persze fizet. Nem ingyen lakik a házában. Hogy azelőtt gyalog, aztán motorkerékpárral taposta, zötykölte a sarat, a rossz utakat, arra már maga sem emlékszik szívesen. Tulajdonképpen senki előtt sincs titkolnivalója. Tiszaszigeten született, a faluban ismer mindenkit és őt is ismerik. Tudják róla, hogy cseledeként, napszámoként lépett annak idején hasonló sorsú társai sorába. A vízgyűjtő területében kifejtett munkálkodása 1947. július elsőjével kezdődött, akkor állt be napszámoknak a Felsőtorontáli Ártérsítési Vízárterület-hoz.

— Erről itt van az akkori elszámolási könyv — vett elő a fiókjából egy keményfedelű füzetet, s elsárgult lapjait nyálazta fel előttem, bizonyítván, hogy negyedszázada is elmúlt annak, hogy a vizekkel bajlódik, szembeszáll velük. „Húszas érvonal” — olvassom az öreg füzet borítóján a szöveget. Venkei Miklós akkor álmodni sem mert arról, hogy egyszer még megpályázhassa a gátörseget, hiszen ahhoz sok mindent kell tudni, túl azon, hogy az arra való rátermettséget, emberséget is mérlik. Hogy mindennek megfeleljen, azt bizonyítja, hogy több mint két évtizede, pontosan 22 éve áll ezen a poszton, pedig annak idején nem volt annak idején nem volt annak idején. Ma már lehetnének, például a régi sors-társak, akikkel együtt napszámokodott nagygazdánál, a Tiszántúlon elterülő papi birtokon. A neveket hallgassuk el, bár egyáltalán nem titok, hiszen egyik kenyeres pajtása ma országgyűlési képviselő és egy jóhírű, jól gazdálkodó tévesz elnöke. Egy másik cimborája, akivel az úgynevezett papok tanyáján földjén gürcölt napkelte fel napnyugtáig, az most tanácselnöke a községnek, és nemcsak most, hanem több mint húsz esztendő óta. Egy harmadik társa pedig rendőrnagy. Velük együtt Venkei Miklós is azon ötvenekhez, az „öt iksz” előttiéhez, vagy utániához tartozik, akik lenről, nagyon mélyről jöttek, a nép akaratából a népet képviselve, hogy minden erejüket egy új arculatú ország kimunkálásához adják. Hogy szocializmust akarnak, azt már akkor is tudták. 1945-ben Tiszaszigeten Venkei Miklós volt az első határőr őrsparancsnok, s akkor és ott is becsülettel helytállt.

— Rég volt, szép volt, igaz volt — pillantott vissza emlékeibe, s ezzel akkori fiatalágát is felidézte. — Mert hol van az már?! — kérdezte szinte önmagától. — De nem bántam meg semmit, ma is újrakezdénék mindent, amivel és a ma-

A GÁTÖR

gam munkájával előbbre vihetem közös ügyünket, népünk boldogulását.

— A gátör szájából hallva nem tűnnek hangzatos dekorációk ezek a szavak, hanem egyszerűnek, nagyon őszintének. Arról sem beszél sokat, természetesen tartja, hogy fia, Venkei László ugyancsak a vízgyűjtő területébe lépett, csak egy kicsit magasabb fokon kezdett, mint annak idején ő.

Autóvilamosági szerelő az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság tápéi gépüzemében. Arról pedig végképp nem szeret sokat beszélni a gátör, hogy milyen veszedelmes ár-vizek elleni védekezésben adta hozzá a maga erejét, rátermettségét, a többiekéhez. Nem tőle tudom, de ott volt mindazoknál a dunai ár-vizeknél, amelyeket a mi életünkben eddig számon tartunk, s amelyekről olvashattunk annak idején az újságokból. Legfrissebb élménye az idén a drávai védekezéshez kapcsolódik. Egyszerű szavakkal fogalmazva, erre így tekint vissza:

— A Dráva vízállása magas volt, a pécsi bányákból pedig jött, ömlött bele a fekete víz, s a folyó mindegyre dagadt. Meg kellett tőle védeni a gabonakereszteket meg a még talpon álló gabonát. Sikerült.

SOSE LEHET TUDNI

* S mit csinál a gátör, amikor a vizek csendesen folydogálnak, nem háborognak és nem fenyegetnek?

— Itt van a hullámtéri erdő, amit ilyenkor vesztünk gondozásba — mutat lefelé a töltésen a hosszú erdőcsikra. — Fűrészjeljük, nyesegetjük az erdőt, éppen azzal számolva, hogy az onnan betermelt rőzsét kévébe kötözzük, majd boglyába rakjuk, mert sose lehet tudni, hogy a Tisza mikor bokrosodik meg. Akkor pedig keil a sok rőzse. Kellett a két esztendővel ezelőtti árvédekezéshez is. De azt már hagyjuk, annak múltja, történelme van.

Lódi Ferenc

Piac Tarjánban

A Szegedi Tervező Vállalat készíti a Tarjánban felépülő, 500 négyzetméter alapterületű zöldség-gyümölcs pavilon programjavaslatát, amelynek kivitelezését és majd működtetését is a szentesi AGROHEV váll-

lalta. A kereskedelmi osztály a DELÉP-vállalattal tárgyal, hogy a habarcsüzem homoktároló részének kibebiztosítását kapjanak helyet a pavilonhoz, és már 1973. elején megkezdődhessen a piac kialakítása.

„Ellobogtatott élet”

Kovács Sándor Iván tanulmánya Váci Mihályról

Idestova két és fél éve, 1970. április 17-én érkezett a lesújtó hír, hogy Hanoiban meghalt Váci Mihály Kosuth-díjas költő, országgyűlési képviselő, az Új Írás szerkesztője. Élt, azazhogy helyesebben égett-lobogott 46 évet. Számára alig másfél évtized jutott arra, hogy cselekvő-alakító részese legyen a felszabadulás utáni magyar irodalomnak. Erről az állandó lázban elmúlt másfél évtizedből ad hiteles rajzot Kovács Sándor Iván kismonográfiája, mely az el-

ső összefoglaló pályakép Váci Mihály költészetéről az 1955-ös Új Hang-ban megjelent tizenhárom versből az utolsó költeményekig. A Kortársaink sorozat, melynek első darabját köztörténet jelent meg Kovács Sándor Iván tanulmánya, azt a célt tűzte maga elé, hogy tudományos alaposágú elemzések sorozatában feltárja a kortárs magyar írók pályájának íveit. Kovács Sándor Iván monográfiáját még a költő életében kezdte írni, s néhány hónappal halála után, 1970. június 22-én fejezte be Szegeden. A kötet legnagyobb erénye, hogy Váci Mihály öntörvényű, állandóan izzó költészetét az élő-eleven magyar irodalmi élet aktív részeként elemzi. A tanulmány építkezését az egymást követő Váci-kötetek határozták meg. Építőkövei, pillérei mindig költői produktumok, kötőanyag pedig Kovács Sándor Iván szigorú kritikai alapállása. Sohasem önmagában vizsgálja Váci egy-egy versét, hanem mindig kitekint a magyar irodalom más tájaira is. Hol egy-egy motívum gyökereit kutat (kezek-motívum), hol egy vers ihlető szobor (Giordano Bruno szobra a római Campo de' Fiorim) egész magyar családfáját feltárja. Részletesebben és mélyebben elemzi a szerző a pálya legfontosabb költeményeit (Kelet felől, Szegények hatalma, Édes hazám stb.), és személyes élmények, emlékek fűzérével teszi színessé, emberközeli tanulmányát. A kötet bevallottan adósnak marad a költő posztumusz kötetének, A sokaság fiának elemzésével. Kovács Sándor Iván ilyen világosan fogalmazza meg Váci költészetének lényegét: „Váci érti és teszi a dolgát. Közélet, haza, nagyvilág gondjaiból csinál költészetet.” T. L.

Kórusminősítő Hódmezővásárhelyen

Vasárnap Hódmezővásárhelyen rendezték meg a Csongrád megyei kórusok idei minősítő hangversenyét. A koncerten fellépett a Szegedi Bartók Béla Művelődési Központ Rozgonyi Éva vezette kamarakórusa, s a leg-szebb teljesítményt nyújtva arany diplomát kapott. A Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat Erkel Ferenc kórusa — dr. Mihálka György dirigálásával — szintén szép

sikerrel szerepelt, ezüstkoszorút nyert, diplomával: a zánkányi Mikszáth Kálmán Művelődési Ház Monoki Lajos vezette parasztkórusa bronzkoszorús elismerést szerzett bronzdiplomával. Ugyancsak itt léptek közönség elé a Páva-körök: a forráskúti, a mórakalmi és a rőzseki. Nagy közönségsikert aratva országos kiemelt minősítést kaptak.

Halak, madarak

Tóth Sándor kiállítása a Képtárban

Ki ne gyönyörködött volna már egy-egy — folyóparton lába elé került — kavicsnak az évezredek alatt végtelenségig letisztult, különös formájában, érdekes érzetében, különleges színárnyalataiban — találgatva, hasonlít-e valamire? Halra-e vagy madárra éppen? Az érzékeny, fogékony embereket érdeketlenül hagyja-e egy márványtomb beszédes-varázsos színjátéka, érzetének mozgalmal hálójára, kristályzsemcséinek csillogására, fényének meleg bányonyossága vagy éppen hidegen metsző villanása?

Ezekből a természetéből kapunk nagy tarsányára való Tóth Sándor szobrászművész vasárnap megnyílt kiállításán. A Móra Ferenc múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában rendezett tárlatot Papp Lajos, SZOT-díjas költő nyitotta meg. A fentebb említett, különlegességnek számító szépségekre utalnak Tóth Sándor kiállításának leporellójába írott szavai: „A természet csodálatos és kimeríthetetlen szín- és formakincsére, a sokszínű márványokból faragott egyszerű hal és madár formákon keresztül szeretném felhívni a figyelmet. Örülnek, ha e primer plasztikai tettek nemcsak vizuális, hanem tapintási élményt is nyújtanak”.

Ezen szobrok lényege nem az alkotó akaratának, gondolati-érzelmi lényének-világának elsődleges kivetésében van, hanem magában az anyagban, jelen esetben a márvány öntörvényű és sajátos anyagában. Az anyag és az alkotóművész közös és ki-méletlen harcának eredmé-

nye egy-egy mű, mely dalmatosan hirdeti, ki a győztes, a márvány-e vagy faragója?

Halak, madarak — ezt a címet viseli Tóth Sándor harmincegy darabból álló, egy kivételével márványból faragott sorozata. Halak és madarak leegyszerűsített formái a sorozat darabjai. Rőzsaszín, vörös, fehér, sötét és fekete márványtömbökből faragta őket Tóth Sándor. Szobrainak felülete hol bársonyos, hol tükörsima, hol törések érdes foltjait láthatjuk, hol a vérsínyomok-karcok rajzolatait.

Tóth Sándor ezen a tárlaton merőben új, és eddig makacs következetességgel képviselt ars poetikájával ellen-tétes művészi alapállású produktumait mutatja be. A műveken erősen érződik Borsos Miklós és Mészáros Dezső kísértő közelsége. Borsos szegedi tárlatának márvány halai, madarai és armásai túl elevenen élnek még emlékezetünkben ahhoz, hogy elsődlegességük és hitelességük erőteljes hatása nélkül tudjuk szemlélni Tóth Sándor „primer plasztikai tetteit.” Nem biztos, hogy ez a merésznek s kiszámítottnak tetsző stílusváltás vezet a helyes és megújító művészi szférába.

A tárlaton Tóth Sándor bemutat huzonkét tanulmány-rajzot is. A hétköznapi kötelező újjgyakorlataiból egy csoportra való. Ezek a meztelen emberi testről és mozdulatokról készült stúdió- és vázlatok biztos technikai felkészültséggel, magas szintű anatómiai ismeretek birtokában készültek.

Tandi Lajos